
OPSCHRIFT

Vergadering van 17 september 2018

Nummer: 2018_MV_00268

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Anne Schiettekatte: War Heritage Institute

Raadslid(-leden):

Anne Schiettekatte - sp.a Commissie Algemene Zaken, Intercommunales en Bevolking/sp.a

Bevoegd:

Sofie Bracke

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting:

Na het beëindigen van de vijandelikheden in 1918 werden de meeste Belgische gesneuvelden begraven op een militaire begraafplaats of militair ereperk. Velen werden - op vraag van de families - teruggebracht naar hun thuisgemeente en daar begraven. Sommige van deze gerepatrieerden kregen een privégraf en voor sommigen onder hen voorzag de stad/de gemeente een graf op een gemeentelijk ereperk. De tand des tijds sloeg echter toe en veel van deze graven zijn ondertussen verdwenen.

Duizenden graven van deze gerepatrieerde 'Helden' zijn echter nog behouden gebleven en om deze verder te vrijwaren van de vergetelheid start het War Heritage Institute het project 'Onze Vergeten Helden'.

Door bij deze actie aan te sluiten kunnen steden en gemeenten herdenkingsplaatjes bestellen en kunnen burgers peter of meter worden van de grafzerk van een vergeten held. Er zijn nog vele graven van gerepatrieerde helden die bestaan, en door deze actie worden deze graven dan ook niet bedreigd om te verdwijnen. Het is de bedoeling dat de peters of meters het graf van hun 'vergeten held' af en toe bezoeken en er een bloemetje neerleggen. Er kan biografisch onderzoek

gedaan worden of zelfs een creatief werkje rond gemaakt worden dat dan op de website kan geplaatst worden. Op die manier zien andere meters en peters wat er allemaal kan gebeuren.

Misschien is dit zelfs een opportuniteit voor de schoolgaande jeugd om op die manier betrokken te worden in een geschiedenis die we nooit mogen vergeten.

Vraag:

- Hoe is de situatie momenteel in Gent?
- Over hoeveel vergeten helden kan het hier gaan?
- Is de stad bereid om aan te sluiten bij dit lovenswaardig initiatief en met welke timing van uitvoering?

Behandeld door de commissie algemene zaken, intercommunales en bevolking in openbare vergadering van 18 september 2018.

ANTWOORD

18 september 2018

Situering

Het project van het War Heritage Institute waarnaar u verwijst, is een project in het kader van de herdenking 100 jaar einde van de Eerste Wereldoorlog.

Van de graven op de erepleinen is in de meeste gevallen voldoende informatie ter beschikking. Daarnaast kiezen de meeste gemeenten, zoals het stadsbestuur van Gent, om voor deze pleinen het onderhoud zelf op te nemen.

Oorlogsgraven, los van deze erepleinen zijn vaak familiegraven en vallen onder de regelingen zoals andere graven waar een concessie op rust.

Het zou jammer zijn indien deze individuele graven allemaal zomaar zouden verdwijnen. Vandaar deze campagne 'Onze vergeten helden'.

Aan deze actie is meer verbonden dan enkel het aanbrengen van een plaatje.

Dit initiatief bevat drie elementen:

-een vorm van peterschap waarbij men zich engageert om minimaal één keer per jaar een bloemetje neer te leggen en zo een oogje in het zeil te houden rond het onderhoud.

-het zichtbaarder maken van het graf door er een plaatje 14-18 pro-patria op te bevestigen en een vermelding aan de ingang van de begraafplaats

-informatie verzamelen over deze personen via de website www.wardeadregister.be

Samenwerking met Stad Gent

Net als andere steden in Vlaanderen, treft men in Gent heel wat militaire en oorlogsgraven aan. Door haar centrale ligging werden hier vaak veldslagen uitgevochten. Naast burgerslachtoffers vonden militairen van diverse nationaliteiten er hun laatste rustplaats.

In Gent zijn er op dit moment een kleine 5000 van deze graven, verspreid over 16 van de 18 begraafplaatsen. De meeste van deze graven bevinden zich op de Westerbegraafplaats, de begraafplaatsen van Gentbrugge en Ledeborg, maar ook op de begraafplaats van Drogen en de kanaaldorpen bevinden zich een belangrijk aantal van deze oorlogsgraven.

Anders dan in sommige steden van Vlaanderen, heeft Gent geen militaire begraafplaatsen. De militaire en oorlogsgraven liggen op de stedelijke begraafplaatsen, waar ook andere burgers hun laatste rustplaats vonden.

Het initiatief "Vergeten Helden" is gericht naar alle burgers, dus niet specifiek naar de gemeenten. Wij werden als stadsbestuur niet betrokken bij de uitwerking van dit initiatief.

Toch zijn wij dit initiatief genegen en promoten dit dus ook actief mee. Op de begraafplaatsen waar wij een lokaaltje hebben werd de affiche, dat bezoekers oproept om deel te nemen aan dit initiatief, opgehangen.

Wel doorkruist deze actie enkele van onze eigen initiatieven. Daarom hebben we een aantal afspraken gemaakt met deze organisatie rond het aanbrengen van de plaatjes en het verbinden van hun peterschap aan het onze.

Concreet worden de volgende acties genomen:

Peterschap:

Peterschap over een graf is een project dat in Gent al een drietal jaren loopt. Hieronder zijn ook een aantal oorlogsgraven. Wij laten echter geen peterschap toe op **erepleinen**.

Als stadsbestuur (Werkgroep Oorlogsgraven: Groendienst-Burgerzaken-Dienst Monumentenzorg en FM) hebben we een beleidsplan uitgewerkt voor het onderhoud van deze ere-pleinen:

-de ere-pleinen met gesneuvelde en gefusilleerde Belgische strijders worden behouden

-de ere-pleinen van gesneuvelde burgers worden de erepleinen behouden of vervangen door monument, wanneer de staat ervan te slecht is (voorbeeld Sint-Kruis-Winkel)

-voor de ere-pleinen van Belgische oud-strijders zijn er specifieke criteria. De eenvormige, structuurbepalende perken worden behouden en door het stadsbestuur gehandhaafd, bij perken met diverse graftekens blijft het onderhoud voor de nabestaanden of worden ze eventueel vervangen door monument

In een cyclus van drie jaar krijgen de graven op de prioritaire ere-pleinen een onderhoudsbeurt.

Wij kiezen er als stadsbestuur voor om het onderhoud van deze prioritaire pleinen zelf op te nemen, om zo de eenvormigheid te kunnen bewaren.

Daarom werd duidelijk afgesproken met de organisatie dat peterschap voor een graf op een ereplein enkel symbolisch kan zijn.

Voor peterschap op **familiegraven** is er de afspraak dat mensen die zich opgeven bij één van ons beide, ook in kennis gesteld worden van het initiatief van de andere partner.

Plaatje ingang begraafplaats

Enkel op de Westerbegraafplaats hangt al een vermelding voor Belgische Oorlogsgraven. Daarom hebben wij de afspraak gemaakt op de andere begraafplaatsen waar een oorlogsgraf van de eerste wereldoorlog rust dit plaatje voor 1 november aan te brengen.

Plaatje 14-18 pro-patria op individuele graven

Met de organisatie werd de afspraak gemaakt dat deze plaatjes enkel mogen bevestigd worden op graven buiten de ere-perken en waar nog geen verwijzing naar de oorlog op bevestigd is. Bij de meeste van de oorlogsgraven is immers al een vermelding aanwezig.

Informatie over deze personen

Ook hierrond werd afgesproken elkaar op de hoogte te houden. Zo ontving het stadsbestuur van Gent al een lijst van het War Heritage Institute een lijst met alle oorlogsslachtoffers uit Gent die bij hen bekend zijn.

Andere initiatieven

-Verder gaat de werkgroep oorlogsgraven na of er op elke begraafplaats, liefst in de nabijheid van een ere-plein, een gedenksteen kan worden aangebracht, waarop de namen van de oorlogsslachtoffers worden opgenomen die in familiegraven rusten of die niet gerepatriëerd werden.

-Ontsluiting van deze ere-pleinen wordt gerealiseerd door de opmaak van wandelkaarten (Westerbegraafplaats en Campo Santo) rond het thema van de oorlog. In de toekomst wordt bekeken of hier voor scholen een structurele samenwerking mogelijk is met het Vredeshuis, gezien zij ook een programma voor deze jongeren aanbieden.
